

**Александра Рендић**, библиотекар

ЈУ Народна и универзитетска библиотека РС, Бања Лука

aleksandra.rendic@nub.rs

УДК: 025.6

DOI: 10.7251/BSCSR1706311R

## **АУТОМАТИЗАЦИЈА ПОЗАЈМИЦЕ ИНФОРМАТИВНО-ПОЗАЈМНОГ ОДЈЕЉЕЊА И ПРЕДНОСТИ У РАДУ СА КОРИСНИЦИМА**

**Сажетак:** Циљ уласка библиотека Републике Српске у систем COBISS (Кооперативни онлајн библиографски систем и сервиси) био је, прије свега преузимање библиографских записа у сегменту Cobiss3/ Каталогизација. То је централни сегмент који подржава узајамну каталогизацију у оквиру кооперативног онлајн библиографског система и сервиса COBISS.

Осим тога циљ је био и омогућити почетак аутоматске позајмице књижне и некњижне грађе.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске прва је библиотека у Републици Српској која је покренула овакав начин пословања.

Аутоматизација пословања библиотека омогућава да се преузме дио посла од библиотекара, и других запослених, у подручјима набавке, каталогизације и циркулације.

Не само да ово даје библиотекару више времена да се посвети побољшању услуге према корисницима, него и чини размјену информација много лакшом, а тражену грађу видљивом и лакшом за приуштити.

**Кључне ријечи:** Cobiss 3/Позајмица, аутоматизација, електронско задуживање, електронска позајмица, резервација грађе, електронско обавјештавање, савремено пословање.

### **Увод**

Споразум о успостављању мреже COBISS.Net и слободном протоку библиографских записа који се креирају у аутономним библиотечко-информационим системима Босне

и Херцеговине, Црне Горе, Македоније, Словеније и Србије потписан је 2003. године.

Активан унос грађе у Cobiss систем, Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, почела је 2005. године, а 2013. године Република Српска се одлучила за успостављање аутономног система COBISS.RS.

Циљ уласка у систем COBISS (Кооперативни онлајн библиографски систем и сервиси) био је, прије свега, преузимање библиографских записа у сегменту Cobiss3/Каталогизација. То је централни сегмент који подржава узајамну каталогизацију у оквиру кооперативног онлајн библиографског система и сервиса COBISS.

Осим тога циљ је био и омогућити почетак аутоматске позајмице књижне и некњижне грађе.

Народна и универзитетска библиотека Републике Српске прва је библиотека у Републици Српској која је покренула овакав начин пословања.

Овим радом желим показати све предности које нам доноси рад са корисницима у сегменту Cobiss 3/Позајмица.

## **Фазе успостављања сегмента COBISS3/позајмица**

**1. Предуслов за почетак позајмице био је да комплетан фонд мора бити у систему како би се свака књига могла задужити.**

Прва ставка коју смо морали урадити била је унос старог фонда у Cobiss систем.

Пошто је НУБРС организована као библиотека и Народна и Универзитетска, превелик је посао био да се комплетан стари фонд, цијеле библиотеке, истовремено уноси у систем, тако да смо се одлучили да то урадимо прво са Информативно-позајмним одјељењем НУБРС.

План је био да за почетак само једно одјељење НУБРС, и то Информативно-позајмно одјељење, уђе у систем аутоматске позајмице. Одјељење које броји око осамдесет хиљада монографских публикација. Одјељење које има

слободан приступ фонду који је сложен према УДК систему. Дио књига које се налазе на одјељењу био је унијет у Winisis систем, у којем се каталогизација радила до 2005. године, дио књига је био обрађиван у COBISS систему, а велики дио није био унијет нити у једну од електронских база података, већ су се књиге могле претражити на лисном каталогу.

Уназад пет година интензивно се радило на уносу старог фонда при чему су биле укључене колеге из обраде, и уз један тимски и сложен рад дошли смо до тога да смо најфреквентнији фонд, књиге које су физички доступне корисницима Информативно-позајмног одјељења, унијели у Cobiss при чему смо створили све услове за почетак аутоматизације позајмице.

**2. Након обраде цјелокупног фонда Информативно-позајмног одјељења кренуло се са реализацијом друге фазе успостављања електронске позајмице, **обуком библиотекара.****

Предуслов да нека библиотека започне рад у овом сегменту био је да бар један библиотекар из библиотеке прође обуку Курс за кориштење програмске опреме COBISS3/Позајмица да би се упознао са радом. Након прођене обуке и добијене лиценце довољно је да тај један библиотекар обучи остале у својој библиотеци са начином рада.

Наша два библиотекара одслушала су потребан курс који је организовао IZUM крајем 2014. године на Цетињу.

Једна од препорука коју је IZUM поставио за полазнике овог курса била је и да би било пожељно имати курс Употреба програмске опреме COBISS3/Преузимање записа и фонд. Већина библиотекара са Информативно-позајмног одјељења успјешно је завршила и овај курс и добила лиценце за рад. Тиме нам је омогућено да се и сами укључимо у процес преузимања записа и сређивања фонда.

**3.** Осим стицања стручних знања и вјештина библиотекара било је потребно припремити и **техничку подршку** новом начину рада.

Са циљем да се почетком 2016. године започне са аутоматизацијом рада, набављена је сва потребна опрема. Потребни рачунари, бар-код читачи, Зебра штампач (који осим штампања наљепница/вињета за грађу служи и за штампање чланских карата са бар кодом за сваког корисника). Од потребне опреме купљен је и штампач Епсон који штампа реверсе читаоцима након сваког задуживања (са исписаним информацијама које су књиге у позајмици, које су књиге резервисане као и информацијама о доспјелој резервисаној грађи која, када буде враћена, чека корисника у библиотеци). Потребан је био и пластификатор за израду чланских карата.

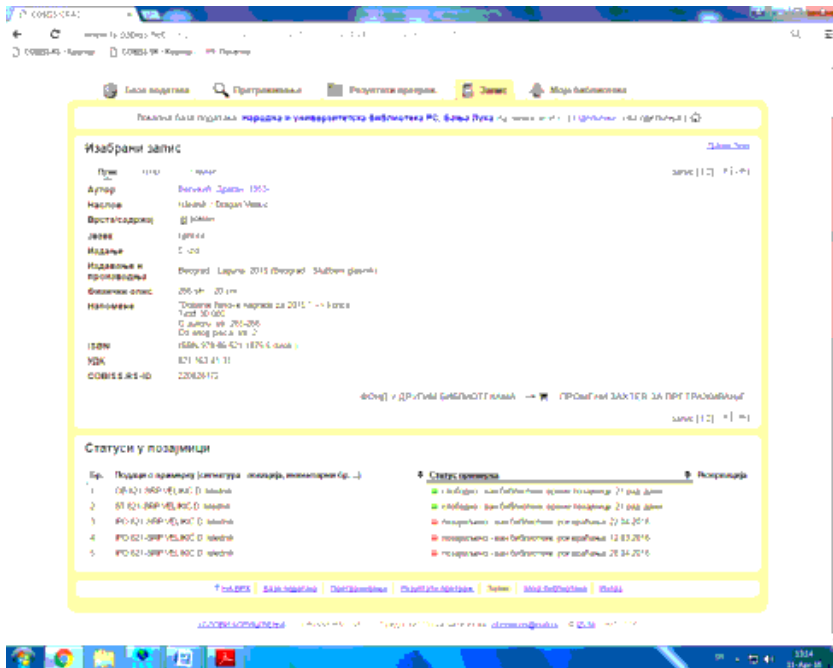
Инсталиран је програм Cobiss3 на рачунаре, а привилегију за рад у Позајмици добили су сви који су прошли потребну обуку.

**4.** Први радни дан у 2016. години почели смо са радом у Cobiss3/Позајмици, активним уписом и задуживањем чланова.

Успјех електронског задуживања није нешто што се подразумијевало само од себе. Било је потребно много труда, ангажовања свих запослених и велика упорност да се посао уноса фонда доведе до краја. На крају свега било је потребно да се и сви запослени упознају са новим начином рада и самим програмом, без обзира на одјељење у којем су запослени. А радници који су запослени на Информативно-позајмном одјељењу имали су ту дужност да и све кориснике библиотеке информишу о новом начину рада, усменим путем када се корисници уписују, као и дијелењем информативних летака са обавјештењима о новом начину позајмице.

## Предности

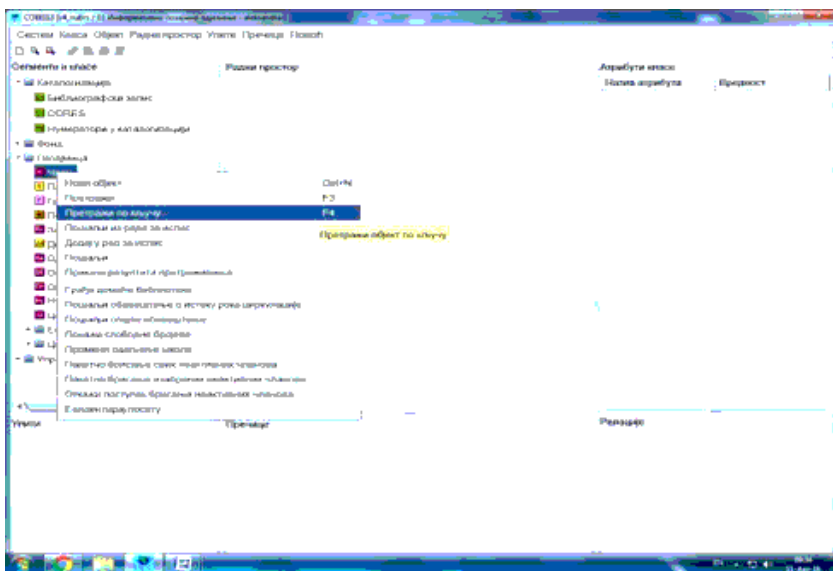
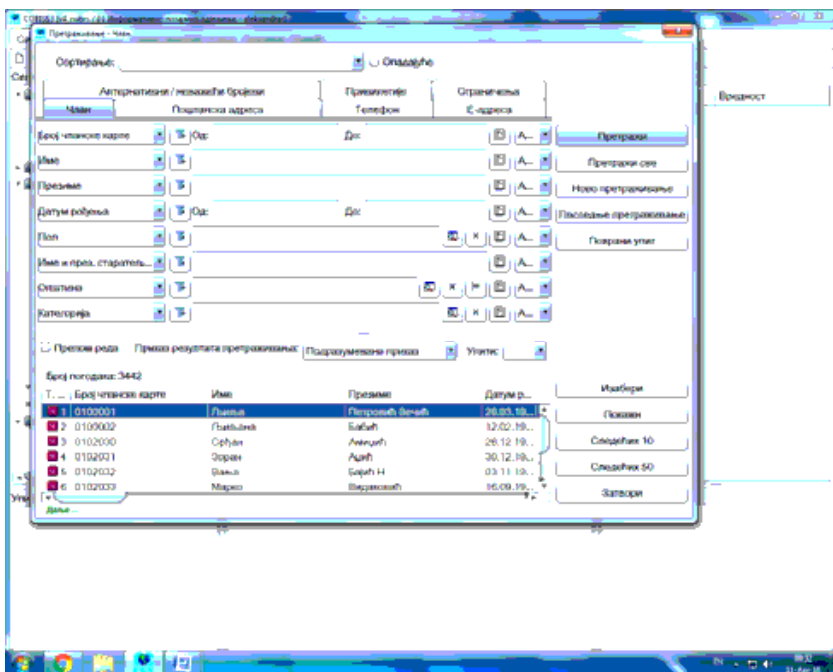
Када корисник посуди неку од књига, аутоматски се преко Ораса показује да је та књига посуђена и датум до када треба бити враћена.

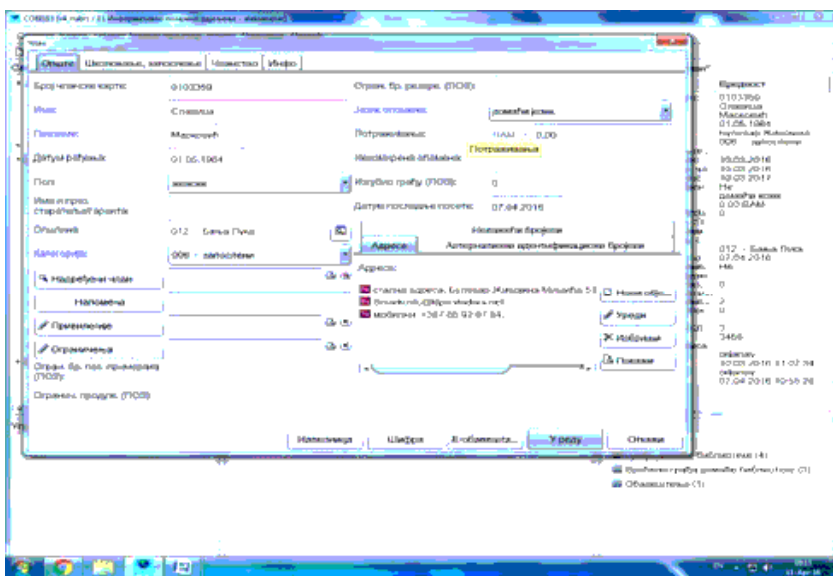
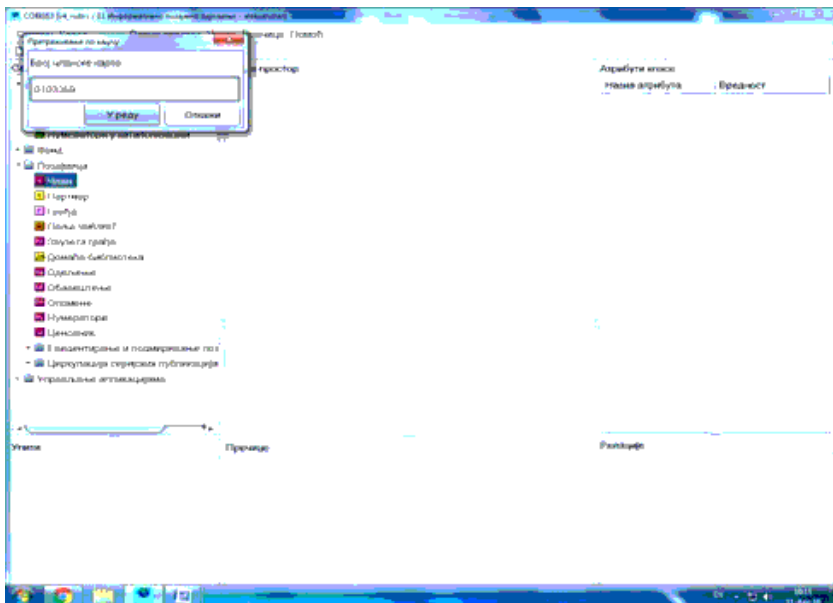


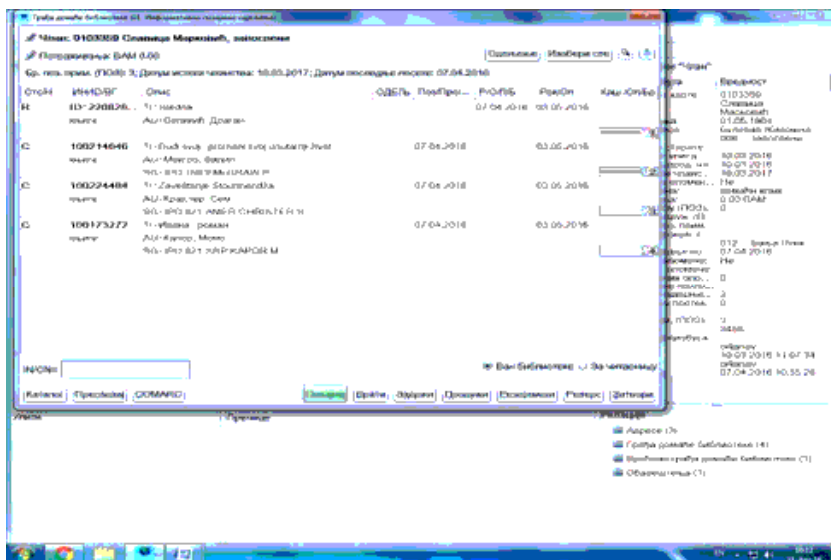
Оно што је кориснику потребно и битно је да има могућност увида у стање фонда са свог рачунара, од куће, да лако може претражити тражену грађу, а онда је и резервисати позивом на телефон, mailом или доласком у библиотеку.

**COBISS3/Позајмица је сегмент који омогућава библиотекама аутоматизацију слиједећих поступака:**

\* Упис чланова, претраживање чланова по броју чланске карте (чланске карте имају бар код који аутоматски омогућава улазак у прозор са свим подацима о кориснику као и о грађи коју је позајмио, рок враћања, списак резервација);





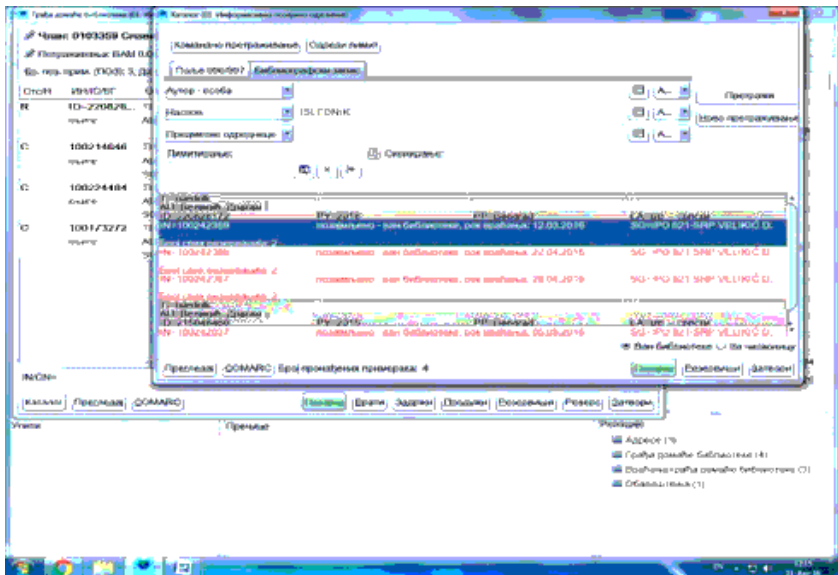
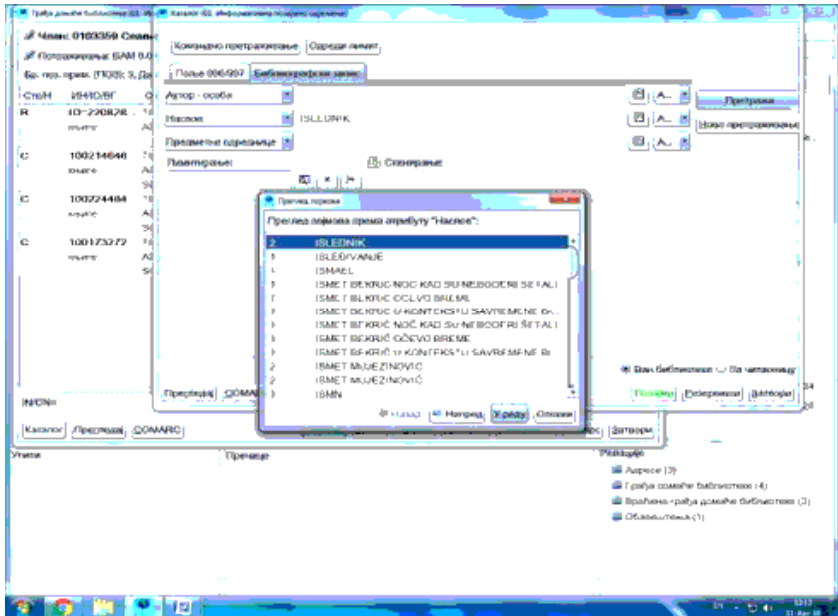


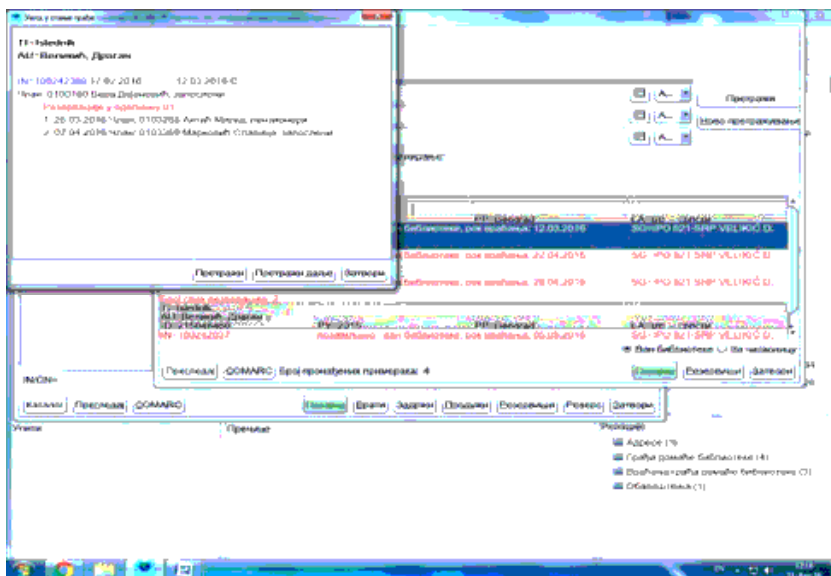
\* Промјену података о члану или промјену броја чланске карте, брисање података о члану, пакетно брисање података о неактивним члановима;

\* Позајмицу грађе ван библиотеке, враћање грађе, резервације слободне и позајмљене грађе, продужење рока позајмице и промјену датума истека позајмице;

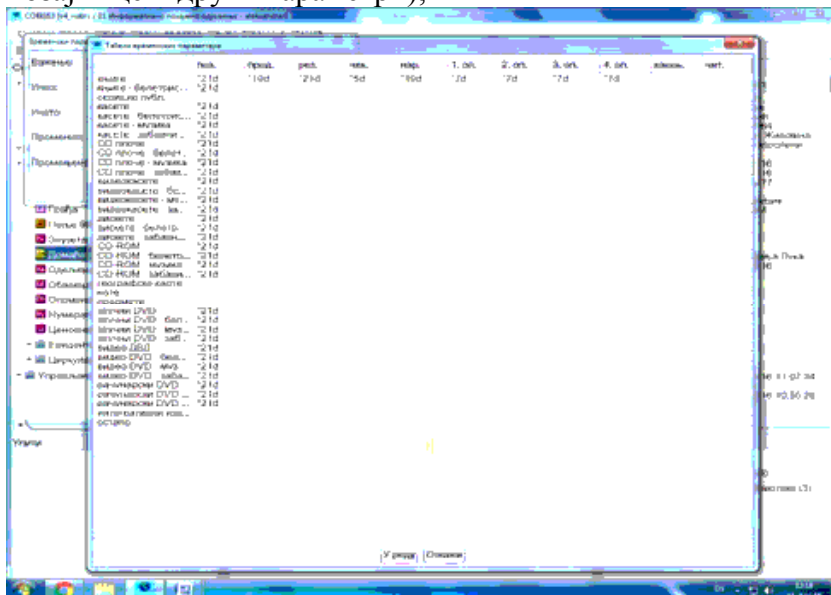
\* Претраживање грађе, увид у стање грађе (да ли је грађа слободна или позајмљена, подаци о члану који је грађу позајмио, рок враћања, списак резервација итд.) и упис напомене о грађи;





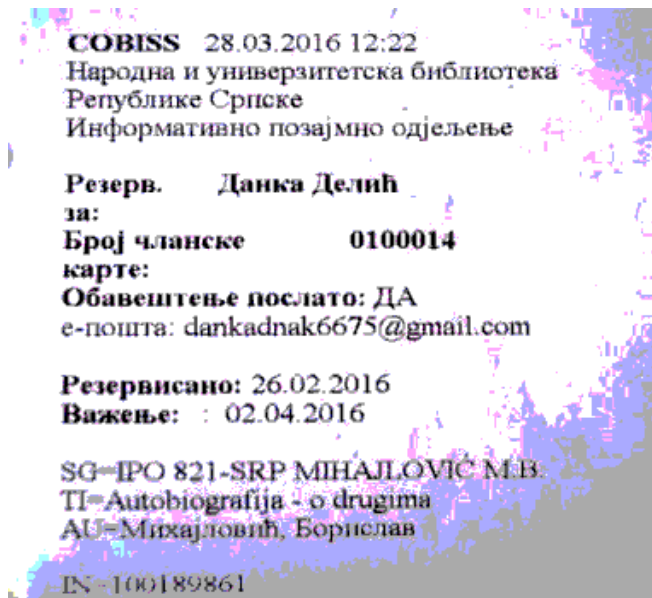


\* Постављање параметара позајмице (временски параметри, календар, начин позајмице, ценовник, ограничење позајмице и други параметри);

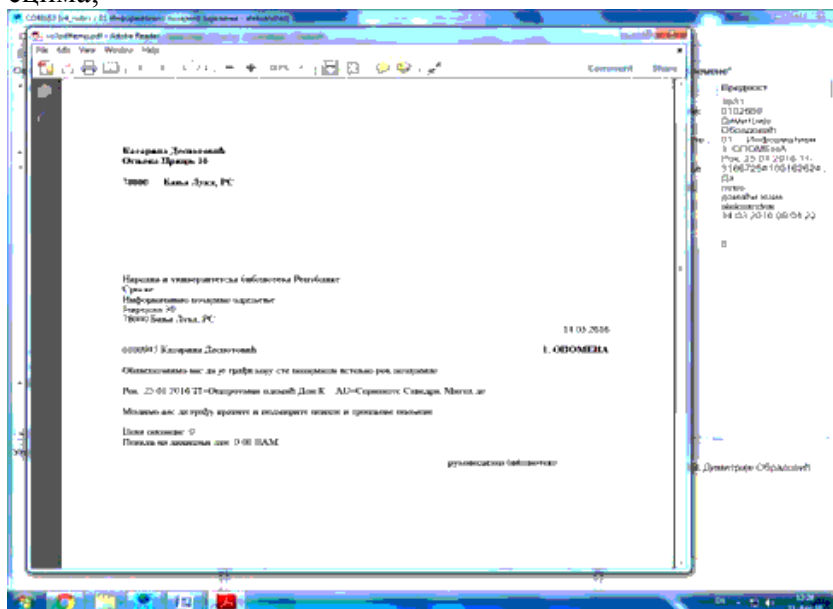


\* Одвојено вођење евиденције позајмице по одјељењима и међуодјеленску позајмицу грађе (за библиотеке код којих је позајмица организована по одјељењима);

\* Електронско обавјештавање чланова (који имају и користе своју е-mail адресу) о скорашњем истеку рока позајмице, скором пријему опомене, о доспјелој резервисаној грађи, истеку важења резервације и истеку чланства;



\* Израду и штампање опомена на припремљеним образцима;



\* Систем благајничког пословања с могућношћу ручног или програмског евидентирања потраживања, подмиривања потраживања, закључивања благајне, испис различитих потврда за чланове итд.

Један од веома значајних сегмената који се оваквим начином позајмице омогућава јесте и обликовање **различитих врста исписа, као што су статистике, различити обрасци и др.** Исписи се припремају на основу података из свих сегмената програмске опреме COBISS3.

Припремљене исписе можемо штампати или их послати електронском поштом.

**Неки од исписа** које НУБРС користи код израде статистика за позајмицу су:

- Позајмица грађе по УДК броју,

COBISS Кооперативни онлајн библиографски систем и сервис COBISS  
10254 Народна и универзитетска библиотека Републике Српске 11.04.2016

**ПОЗ - ПОЗАЈМИЦА ГРАЂЕ**

ПОЗАЈМИЦА ПО УДК БРОЈУ ЗА ПРЕТРАЖИВАЊЕ И ЛЕНКУ (ПО АКТИВНИМ МЕСИЦИМА)  
Издатим пресе: 01.03.2016-31.03.2016  
Трговачка: позајмица или библиотека  
Одљасње: 01 - Информативно позарно одљасње  
Година 2016

Ошкар летак: POZ\_STA\_G08

| UDK      | јени    | мес | укупно |
|----------|---------|-----|--------|
| 0        | декабра | 18  | 18     |
|          | јулима  | 18  | 18     |
| 001      | декабра | 2   | 2      |
|          | јулима  | 2   | 2      |
| 1        | декабра | 50  | 50     |
|          | јулима  | 50  | 50     |
| 1.008.23 | декабра | 1   | 1      |
|          | јулима  | 1   | 1      |
| 1.1      | декабра | 2   | 2      |
|          | јулима  | 2   | 2      |
| 14       | декабра | 1   | 1      |
|          | јулима  | 1   | 1      |
| 158.9    | декабра | 110 | 110    |
|          | јулима  | 110 | 110    |
| 158.9.1  | декабра | 1   | 1      |
|          | јулима  | 1   | 1      |
| 158.9    | декабра | 1   | 1      |
|          | јулима  | 1   | 1      |
| 158.9.01 | декабра | 2   | 2      |
|          | јулима  | 2   | 2      |
| 165      | декабра | 1   | 1      |
|          | јулима  | 1   | 1      |
| 17       | декабра | 4   | 4      |
|          | јулима  | 4   | 4      |

Вредност  
1631  
0102659  
Димитрије  
Срболовић  
01 - Информативно...  
1.0ПСКМЕНА  
Рок: 25.01.2016 Т:1...  
3186725100162624...  
Да  
лево  
домаћи јени  
декабра  
14.03.2016 09:04:22

5

Димитрије Срболовић

PRINT SCREEN - TESJUK - Microsoft Word

| UDK          | јени    | мес  | укупно |
|--------------|---------|------|--------|
| 821.163.41.0 | декабра | 1    | 1      |
|              | јулима  | 1    | 1      |
| 821.163.41:  | декабра | 2    | 2      |
|              | јулима  | 2    | 2      |
| 82.2         | декабра | 186  | 186    |
|              | јулима  | 186  | 186    |
| 82.2.82.2    | декабра | 2    | 2      |
|              | јулима  | 2    | 2      |
| 82.3         | декабра | 1    | 1      |
|              | јулима  | 1    | 1      |
| 82.31        | декабра | 2827 | 2827   |
|              | јулима  | 17   | 17     |
| 82.31.3      | декабра | 2    | 2      |
|              | јулима  | 2    | 2      |
| 82.32        | декабра | 225  | 225    |
|              | јулима  | 3    | 3      |
| 82.32.82.0   | декабра | 228  | 228    |
|              | јулима  | 1    | 1      |
| 82.36        | декабра | 1    | 1      |
|              | јулима  | 1    | 1      |
| 82.4         | декабра | 28   | 28     |
|              | јулима  | 28   | 28     |
| 82.5         | декабра | 2    | 2      |
|              | јулима  | 2    | 2      |
| 82.6         | декабра | 2    | 2      |
|              | јулима  | 2    | 2      |
| 82.7         | декабра | 23   | 23     |
|              | јулима  | 23   | 23     |
| 82.82        | декабра | 21   | 21     |
|              | јулима  | 21   | 21     |
| 82.92        | декабра | 2    | 2      |
|              | јулима  | 2    | 2      |
| 82.04        | декабра | 94   | 94     |
|              | јулима  | 94   | 94     |
| 82.94        | декабра | 1    | 1      |
|              | јулима  | 1    | 1      |
| 82.002       | декабра | 17   | 17     |
|              | јулима  | 17   | 17     |
| 82.002.82.0  | декабра | 1    | 1      |
|              | јулима  | 1    | 1      |
| 83.31        | декабра | 1    | 1      |
|              | јулима  | 1    | 1      |
| 9            | декабра | 11   | 11     |
|              | јулима  | 11   | 11     |

Page 11 of 16 Words: 0 English (United States)

## - Списак прочитаних књига за сваког члана,

COBISS Кооперативни онлајн библиографски систем и сервиси COBISS  
10254 Народна и универзитетска библиотека Републике Српске 11.04.2016

**ПОЗ - ТРАНСАКЦИЈЕ**

Списак трансакција за чланке  
Број чланске карте: 0103082 Ознака испоста: POZ-TR  
Датумаш прилаз: 01.01.2016-11.04.2016  
Трансакције прочитаних књига библиотеке  
Одговарајуће: 01 Информативно позитивно одговарајуће

| датум, време     | код, трансакција | инвентарски број | аутор             | наслов              | емисионар |
|------------------|------------------|------------------|-------------------|---------------------|-----------|
| 01.02.2016 09:06 | 01 11            | 100164274        | Ступина, Мира     | Šaka voli           | општа     |
| 01.02.2016 09:06 | 01 11            | 100151317        | Путас, Милдрод И  | Са патака до        | општа     |
| 01.02.2016 09:06 | 01 11            | 100201796        | Селас, Никола     | Родољуб ратна       | општа     |
| 06.02.2016 10:31 | 01 11            | 100188653        | Паванто, Владимир | Teška reševje sveta | општа     |
| 06.07.2016 10:37 | 01 11            | 100101877        | Наросе, Тони      | О злочину читај     | општа     |
| 06.07.2016 10:32 | 01 11            | 100192166        | Селас, Никола     | Ошва                | општа     |
| 25.02.2016 10:45 | 01 11            | 100195239        | Саване, Никола    | Međvedev            | општа     |
| 25.02.2016 10:45 | 01 11            | 100214123        | Државић, Руџ      | Високи шетњак       | општа     |
| 04.03.2016 18:51 | 01 11            | 100141564        | Беланич, Никола   | Sama                | општа     |
| 04.03.2016 18:55 | 01 11            | 100230223        | Кривошевић, Милан | Тор је био удео     | општа     |
| 04.03.2016 18:56 | 01 11            | 100150766        | Остич, Седра      | Под тубом           | општа     |
| 16.03.2016 19:17 | 01 11            | 100221796        | Љуб, Сузан        | Љуба                | општа     |
| 16.03.2016 19:17 | 01 11            | 100120813        | Лоповић, Милора   | Двадесет година     | општа     |
| 16.03.2016 19:17 | 01 11            | 100243533        | Џа, Драгана Ј     | Роман крајине       | општа     |
| 07.04.2016 08:57 | 01 11            | 100241587        | Кочић, Александар | Not kada su došli   | општа     |
| 07.04.2016 09:02 | 01 11            | 100152488        | Наросе, Милдрод   | Удео Međi           | општа     |
| 07.04.2016 09:03 | 01 11            | 100117912        | Сурић, Душан      | Свађ                | општа     |

СТАТИСТИКА ТРАНСАКЦИЈА  
11 - прочитана књига библиотеке 17

## - Уписани чланови по категорији,

COBISS Кооперативни онлајн библиографски систем и сервиси COBISS  
10254 Народна и универзитетска библиотека Републике Српске 11.04.2016

**ПОЗ - СТАТИСТИКА ТРАНСАКЦИЈА**

ТРАНСАКЦИЈЕ ПО КАТЕГОРИЈИ ЧЛАНА (ПО МЕСТИЦИМА)  
Датумаш прилаз: 01.02.2016-31.03.2016  
Трансакције прочитаних књига библиотеке  
Одговарајуће: 01 Информативно позитивно одговарајуће

Година: 2016

Трансакције чланова

| категорија | мрт | укупно |
|------------|-----|--------|
| 001        | 41  | 41     |
| 004        | 67  | 67     |
| 005        | 1   | 1      |
| 006        | 67  | 67     |
| 010        | 1   | 1      |
| 011        | 30  | 30     |
| 012        | 13  | 13     |
| 016        | 1   | 1      |
| 018        | 1   | 1      |
| укупно     | 222 | 222    |

Легенда

- 001 - мрт
- 003 - средњешколци
- 004 - студенти (државни)
- 005 - студенти (недржавни, уз рад)
- 006 - запослени
- 010 - амбиент
- 011 - волонтери
- 012 - домаћини
- 017 - некатегоријани
- 018 - неписани

- Највише тражена грађа,

COBISS Кооперативни омањни библиографски систем и сервиси COBISS  
10254 Народна и универзитетска библиотека Републике Српске 11.04.2016

**ПОЗ - ГРАБА**  
Списак најтраженије грађе  
Изабрани период: 01.03.2016-31.03.2016  
Врста грађевине:   
Одзивност: 01 Информативно поштомало одзивност

Транслирање поштомале или библиотеке, повезивања и чешљивање, продуктивне рачунарске промене датума извода, почетак каталогизације сор. збука, Прогноза преко ОБАС-а, транслирања у читалони

| Бр. издан грађе   | укупно |
|---|--------|
| 1. ID=850023 TT=Кабарења АУ-Шелер, Фридрих  | 11     |
| 2. ID=1501026 TT=Аван Кагаташа, Кад. 1 АУ-Голдман, Дав Наколандиет                    | 9      |
| 3. ID=1237798 TT=Револуц: компанија о рет. вивана АУ-Сенрол, Nikolaj Vasiljevich      | 8      |
| 4. ID=1817668 TT=Аван Кагаташа, Кад. 2 АУ-Теллер, Лив Наколандиет                     | 8      |
| 5. ID=128234833 TT=Савбе А13=Пранксис, Милан  | 8      |
| 6. ID=141016588 TT=Квиги и Младунци АУ-Потомаш, Давид                                 | 7      |
| 7. ID=2070691 TT=438т ресс одговора АУ-Ли Харден                                      | 7      |
| 8. ID=206497196 TT=Родбеније рибосе и Рибци АУ-Бенши, Алешаи, Јелена                  | 7      |
| 9. ID=21046551 TT=Тарел и жинте рибосеирије А11-Говил, Николај Василевич              | 7      |
| 10. ID=116114444 TT=Литература и Транспаранца АУ=Пранксис, Милан                      | 6      |
| 11. ID=1717287 TT=Саража иш, тешки АУ=Хван, Хорхен                                    | 6      |
| 12. ID=17815418 TT=Видеири АУ=Бенши, Алешаи, Јелена                                   | 6      |
| 13. ID=181896460 TT=Препар. АУ=Кабаре, Франси   | 6      |
| 14. ID=217577484 TT=New kado me skoli svatovo АУ=Бенши, Алешаи, Јелена                | 6      |
| 15. ID=18292573 TT=Катапа АУ=Бенши, Алешаи, Јелена                                    | 6      |
| 16. ID=210762504 TT=Савбе за рибци, Кад. 2, Карија оропелса АУ=Бенши, Алешаи, Јелена  | 6      |
| 17. ID=97075908 TT=Иштара АУ=Ховер  | 6      |
| 18. ID=144213186 TT=Като динге рибци АУ=Бад, Стр Миле                                 | 6      |
| 19. ID=11264846 TT=Дервизи и сирга АУ=Сомеиши, Миле                                   | 6      |
| 20. ID=129650826 TT=Новелце вивана АУ=Мурманов, Маргит                                | 6      |
| 21. ID=141016860 TT=Грибелца тешки АУ=Сомеиши, Миле                                   | 6      |
| 22. ID=14282279 TT=Алпурозни изданци Дав Калот на Милеи, [Кад. 1] АУ=Сераватош Савара | 3      |
| 23. ID=143824780 TT=Алпурозни АУ=Котан, Пауло   | 3      |

- Најактивнији читаоци,

COBISS Кооперативни омањни библиографски систем и сервиси COBISS  
10254 Народна и универзитетска библиотека Републике Српске 11.04.2016

**ПОЗ - ТРАНСАКЦИЈЕ**  
Списак чешљивања са највише омањивања  
Изабрани период: 01.03.2016-31.03.2016  
Врста грађе: катале  
Одзивност: 01 Информативно поштомало одзивност

| Ред.бр | Број каталске карте | Вредно каталога |
|--------|---------------------|-----------------|
| 1.     | 0103118             | 31              |
| 2.     | 0109176             | 19              |
| 3.     | 0102875             | 21              |
| 4.     | 0100824             | 21              |
| 5.     | 0101818             | 20              |
| 6.     | 0100100             | 18              |
| 7.     | 0100908             | 17              |
| 8.     | 0109950             | 16              |
| 9.     | 0101030             | 15              |
| 10.    | 0100810             | 15              |
| 11.    | 0101381             | 13              |
| 12.    | 0101909             | 13              |
| 13.    | 0100022             | 13              |
| 14.    | 0101323             | 12              |
| 15.    | 0102784             | 12              |
| 16.    | 0101564             | 12              |
| 17.    | 0101267             | 12              |
| 18.    | 0100156             | 12              |
| 19.    | 0100450             | 12              |
| 20.    | 0101536             | 11              |
| 21.    | 0101344             | 11              |
| 22.    | 0101342             | 11              |
| 23.    | 0101299             | 11              |
| 24.    | 0102886             | 11              |
| 25.    | 0102327             | 11              |

## - Највише резервисана грађа,

COBISS Кооперативни онлајн библиографски систем и сервиси COBISS  
10734/Преглед+и+универзитетска+библиотека+Републике+Српске 11.04.2016

## II - РЕЗЕРВАЦИЈЕ

Изворни број: 11.04.2016 09:27:27 11.04.2016 09:27:37  
Општина: Информативно-изворно одељење

Ознака издана: POZ-R-01

### Списак резервисане слабије грађе

| ред. број | издател   | бр | опис грађе   | број издањања и проценат | датум издањања                                 | класификација |
|-----------|-----------|----|--|--------------------------|--|---------------|
| 1         | 100231480 |    | ИРО 821: NCE<br>FRANGE P<br>Нобелић Библиотечка<br>Пратиче Петар | 0100810                  | Актополска<br>Узвар<br>07.01.2016<br>12.44.59  | одељак        |
| 2         | 100185788 | 2  | ИРО 7 821: ENG-<br>DR<br>MCCALLOUGH<br>C                         | 0199996                  | Олтман<br>Дронтман<br>10.01.2016<br>11.36.41   | одељак        |
| 3         | 100192347 | 3  | ИРО 7 821: ENG-<br>DR<br>MCCALLOUGH<br>C                         | 0101334                  | Желана<br>Маринковић<br>30.01.2016<br>10.33.40 | одељак        |

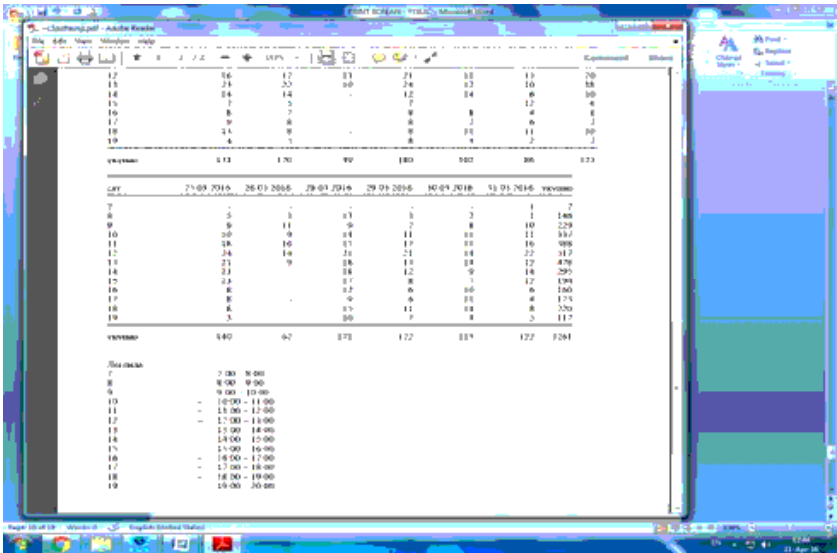
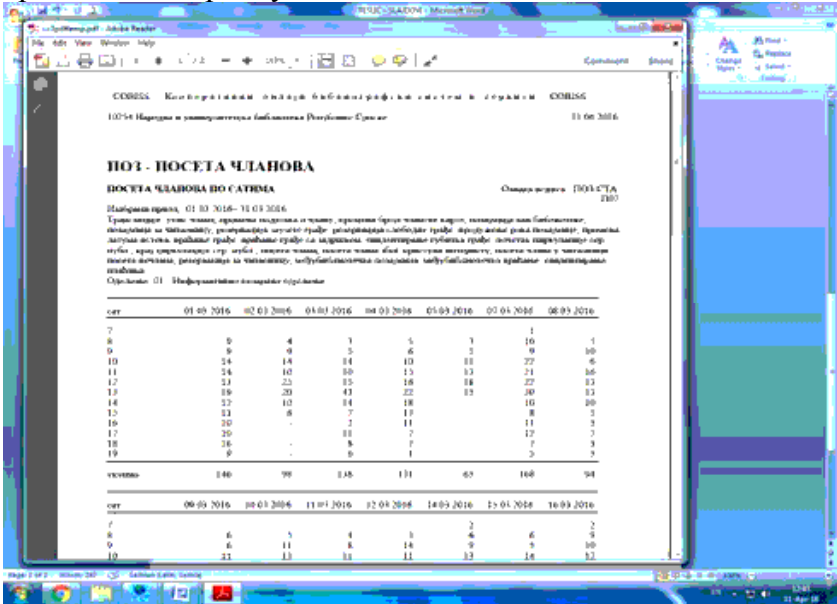
### Списак резервисане квалитетне грађе

| ред. број | COBISS ID | опис грађе   | број издањања и проценат | датум издањања                                     | класификација |
|-----------|-----------|--|--------------------------|--|---------------|
| 1         | 217577484 | Na kraljevo dobio kraljeva<br>Белић Александар, Козина           | 0100739                  | Жельна<br>Желена<br>11.01.2016<br>18.27.40         | одељак        |
| 2         | 270828172 | Белић<br>Белић   | 0101789                  | Милош Аветић<br>25.01.2016<br>17.46.16             | одељак        |
| 3         | 215163660 | Велић, Драган<br>Убавице, Драган<br>Ља, Марија                   | 0101793                  | Милош<br>Павловић<br>07.04.2016<br>11.17.26        | одељак        |
| 4         | 210360332 | Na kraljevo dobio kraljeva<br>Фелић, Бела<br>Зелена Јана, Јована | 0102698                  | Ана Драговић<br>17.08.90<br>29.01.2016<br>17.48.50 | одељак        |
| 5         | 55545     | Велић, Ерама<br>Велић  | 0102969                  | Андреа Ђукић<br>14.08.13<br>07.04.2016             | одељак        |
| 6         | 215648460 | Белић  | 0100001                  | Милош Белић<br>09.04.2016                          | одељак        |

Библиотека (1)  
Драмске библиотеке (1)



- Број корисника који је посетио библиотеку у заданом временском периоду итд.



Осим уписаних корисника, уписани су и сви радници и сви почасни чланови и свако је добио своју чланску карту са бар кодом.

Доношење чланске карте постало је обавезно.

Сва грађа која је у COBISS систему мора имати свој статус, тако да може бити: слободна за посудбу (на полици), посуђена код члана, резервисана (у статусу чекања), на повезу, загубљена и др.

За сваку загубљену књигу у пољу 996 мијењамо јој статус у: Загубљено, као и за све књиге које су у припреми за књиговезницу, промијењен им је статус у: На повезу.

За сваку књигу морамо знати гдје се налази како би корисницима дали адекватну и тачну информацију о грађи.

## Искуства

Повратне информације које смо, након три мјесеца оваквог начина позајмице, добили од корисника су изузетно позитивне. Сви се слажу да је све много лакше, брже, да смо ефикаснији и да је све уређеније. Највећа предност коју корисници наводе и њихово највеће задовољство је због тога што им је омогућено да књиге које су тренутно на читању могу резервисати и што програм сам нуди листу чекања, тако да сви могу доћи до тражене књиге на један уређен начин. Сви који су оставили своје e-mail адресе буду аутоматски обавјештени, чим се резервисана књига врати, а остале, који немају e-mail адресе, радници обавјештавају о доспјелој грађи телефонским позивима.

## Закључак

Аутоматизација пословања библиотеке помаже тако што преузима дио посла од библиотекара, и других запослених, у подручјима набавке, каталогизације и циркулације што омогућава библиотекарицама да више времена посвете корисницима. Умјесто ручног уписа, писања инвентарних

бројева, трагања за задужењима, писања опомена, као и писања и остављања „папирића“ по столовима са именима корисника и књигама које желе читати, библиотекар сада има више времена да побољша саму услугу и свој однос према корисницима. Овај вишак времена доводи до лакшег и бржег пословања у библиотеци и омогућава да особље библиотеке буде приступачно како би могло одговорити на многа питања и помоћи корисницима који се не сналазе у претраживању и проналажењу тражених информација.

Не само да ово даје библиотекару више времена да се посвети побољшању услуге према корисницима, него и чини размјену информација много лакшом, а тражену грађу видљивом.

Аутоматизација библиотечке позајмице такође омогућава библиотекарима да буду флексибилнији и да се ефикасније управља свим процесима и активностима на лак и погодан начин.

**Abstract:** Automatizing library's management helps in a way that it takes over some responsibilities from librarians and other employees in the areas of aquisition, catalogization and circulation, which enables librarians to better help the users. Instead of signing up by hand, writing inventory numbers, searching for indebted books, writing notices as well as writing „post its“ and leaving them on tables with the names of users and books they want to read, librarians now have more time to improve their service and their contribution towards users. This excess of time leads to easier and faster management in the library and enables the staff of the library to be accessible so they could answer all reference inquiries and help people that aren't as skilled at researching and finding needed information.

This not only frees more time for the librarian to dedicate themselves towards improving their service towards users, it also makes exchanging information much easier, and needed material visible and easier to afford.

**Key words:** Cobiss 3/loan, automatization, electronic borrowing, electronic loans, reserving material, electronic notices, modern management.